

ปัญหาทางกฎหมายของพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรม และการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ.2557¹

ณัฐชนน อิงศรีสวัสดิ์²

จากการศึกษาปัญหาทางกฎหมายของพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ.2557 เนื่องจากปัจจุบันกระแสโลกาภิวัตน์เป็นที่ยอมรับโดยสากลและโดยหลักคุณธรรมว่าสัตว์เป็นสิ่งมีชีวิตและเป็นองค์ประกอบสำคัญของสิ่งแวดล้อมที่จะต้องได้รับการคุ้มครอง สิทธิตามธรรมชาติของสัตว์ และได้รับการดูแลมิให้ถูกทารุณกรรม หรือมีการฆ่าสัตว์โดยไม่จำเป็น โดยเจ้าของและผู้เลี้ยงสัตว์ต้องจัดสวัสดิภาพให้แก่สัตว์ให้เหมาะสมตามชนิดและประเภทของสัตว์ อีกทั้งสัตว์ที่ไม่มีเจ้าของจะต้องได้รับการคุ้มครองมิให้ถูกทารุณกรรมเช่นกัน ปัจจุบันประเทศไทยมีกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ 2 ฉบับ คือ ประมวลกฎหมายอาญาและ พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ.2557 ประมวลกฎหมายอาญาบัญญัติในภาคความผิดละเมิด มาตรา 381 และ 382 โดยกำหนดลักษณะของการทารุณกรรมสัตว์ไว้อย่างกว้างๆ ไม่ชัดเจนประกอบกับระวางโทษจำคุกและปรับมีเพียงเล็กน้อยจนไม่สามารถทำให้นักคล้ยแรงได้ การทารุณกรรมสัตว์ยังคงปรากฏให้เห็นในสังคมไทยอยู่เสมอ อาจกล่าวได้ว่า 2 มาตรา ไม่ได้มีไว้เพื่อคุ้มครองสัตว์เพียงแต่ส่งเสริมให้มนุษย์มีเมตตาและไม่ทารุณกรรมสัตว์และลงโทษให้ผู้ฝ่าฝืนเพื่อให้อยู่ในศีลธรรมอันดีเท่านั้นยังไม่สามารถป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ได้อย่างแท้จริง

ปัจจุบันประเทศไทยได้มีการตราพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ.2557 แต่เนื้อหาในพระราชบัญญัตินี้ยังคงมีปัญหาที่ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาการทารุณกรรมสัตว์และการจัดสวัสดิภาพสัตว์ได้เท่าที่ควรกล่าวอีกนัยคือ ยังพบปัญหาในเรื่องความไม่ชัดเจนสมบูรณ์ของมาตรการในการบังคับใช้กฎหมายอยู่อีกหลายประการ ดังต่อไปนี้

จากการศึกษาปัญหานี้ถามคำว่า “สัตว์” พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ.2557 มาตรา 3 ของประเทศไทย นิยามคำว่า สัตว์ของประเทศไทยยังไม่ครอบคลุม

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระ เรื่อง ปัญหาทางกฎหมายของพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ.2557 โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์พัฒนา เรือนใจดี และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.พันธ์เทพ วิฑิตอนันต์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติ ก้องเบญญู

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนกลาง) คณะนิเทศศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ถึงสัตว์บางชนิด ได้แก่ สัตว์ป่าและสัตว์สงวน จึงเกิดปัญหาตามมา กับสัตว์เหล่านี้ ทำให้เมื่อสัตว์เหล่านี้ ถูกฆ่าหรือถูกล่าผู้ที่ฆ่าหรือล่าไม่ต้องรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติฉบับนี้เพราะคำนึงตามมาตรา 3 ยังไม่ครอบคลุมถึงส่งผลให้ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ ของพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการ จัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ.2557 นี้ที่ว่ามีเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสัตว์มิให้ถูกทารุณกรรมและเพื่อให้ สัตว์ได้รับการคุ้มครองตามธรรมชาติของสัตว์อย่างเหมาะสม

ประเด็นปัญหาที่สองปัญหาความผิดทารุณกรรมสัตว์กรณีกระทำไปโดยมีเหตุอันสมควรและประมาท เลินเล่อ บทบัญญัติมาตรา 20 ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอันเป็นการทารุณกรรมสัตว์โดยไม่มีเหตุอันสมควร พบว่า มาตรา 20 มีช่องว่างทางกฎหมาย ที่ให้เจ้าของสัตว์ ผู้รับเลี้ยงดูแล ผู้ครอบครองมีข้อแก้ตัวได้ว่าตน มีเหตุอัน สมควรที่จะกระทำการที่เป็นการทารุณกรรมสัตว์ได้ เพราะคำว่า “โดยไม่มีเหตุอันสมควร” ของมาตรา 20 ซึ่งคำ นี้มีความหมายกว้างมาก และเป็นช่องโหว่ของกฎหมายที่ทำให้ต้องมีการตีความ โดย เจ้าหน้าที่ตาม พระราชบัญญัติฉบับนี้ แต่ละคนอาจตีความไม่เหมือนกันอยู่ที่ดุลพินิจและการใช้ดุลพินิจอาจนำไปสู่การทุจริต ประพฤติตนโดยไม่ชอบของเจ้าหน้าที่ได้ ปัญหา มาตรา 20 อีกประการคือ บทบัญญัตินี้ไม่ได้กล่าวถึงกรณี ที่ กระทำการทารุณกรรมสัตว์โดยประมาท หรือประมาทร้ายแรงไว้ ว่าต้องรับผิดชอบหรือไม่ จึงทำให้เกิดปัญหาว่า ใน กรณีที่เจ้าของหรือผู้ดูแลรับเลี้ยง กระทำโดยประมาท หรือประมาทเลินเล่อร้ายแรงทำให้สัตว์ได้รับบาดเจ็บ หรือ ถึงแก่ความตายเจ้าของสัตว์ หรือ ผู้ดูแลรับเลี้ยงก็อ้างว่าตนกระทำโดยประมาท หรือ ประมาทร้ายแรงตนไม่ต้อง รับผิดชอบตามพระราชบัญญัติฉบับนี้เพราะพระราชบัญญัติฉบับนี้มาตรา 20 ไม่ได้บัญญัติครอบคลุมถึงการกระทำ การทารุณกรรมสัตว์โดยประมาทหรือประมาทเลินเล่อร้ายแรงไว้

ประเด็นปัญหาที่สามปัญหาความผิดจัดสวัสดิภาพสัตว์ในกรณีมีเหตุอันสมควรและประมาทเลินเล่อ บทบัญญัติ มาตรา 23 ที่บัญญัติไว้ว่า ห้ามมิให้เจ้าของสัตว์ ปลดปล่อย หรือละทิ้ง หรือกระทำการใดๆ ให้สัตว์พ้นจาก การดูแลของตนโดยไม่มีเหตุอันสมควร พบว่ามาตรา 23 มีช่องว่างทางกฎหมาย ที่ให้เจ้าของสัตว์ ผู้รับเลี้ยงดูแล ผู้ครอบครองมีข้อแก้ตัวได้ว่าตน มีเหตุอันสมควรที่จะกระทำการที่เป็นการไม่จัดสวัสดิภาพสัตว์ได้ เพราะคำว่า “โดยไม่มีเหตุอันสมควร” ของมาตรา 23 ซึ่งคำนี้มีความหมายกว้างมาก และเป็นช่องโหว่ของกฎหมายที่ทำให้ ต้องมีการตีความ โดย เจ้าหน้าที่ตาม พระราชบัญญัติฉบับนี้ แต่ละคนอาจตีความไม่เหมือนกันอยู่ที่ดุลพินิจและ การใช้ดุลพินิจอาจนำไปสู่การทุจริตประพฤติตนโดยไม่ชอบของเจ้าหน้าที่ได้ ปัญหาอยู่ที่คำว่า “โดยไม่มีเหตุอันสมควร” กล่าวคือเหตุอันสมควรที่เจ้าของสัตว์ ผู้รับเลี้ยงหรือผู้ดูแล ปลดปล่อยสัตว์ ละทิ้งไม่ดูแลอ้างว่าเป็นเหตุอันสมควร ทำให้ไม่ต้องรับผิดชอบตามมาตรา 23 ควรมีหรือไม่ และ ปัญหา มาตรา 23 อีกประการคือ บทบัญญัตินี้ ไม่ได้กล่าวถึงกรณีที่กระทำการโดยประมาท หรือประมาทร้ายแรงไว้ ว่าต้องรับผิดชอบหรือไม่ จึงทำให้เกิดปัญหาว่า ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ดูแลรับเลี้ยง กระทำโดยประมาท หรือประมาทเลินเล่อร้ายแรงโดยการปล่อยหรือละทิ้ง

หรือกระทำการใดๆให้สัตว์พ้นจากความดูแลของตน เจ้าของสัตว์ หรือ ผู้ดูแลรับเลี้ยงก็อ้างว่าตนกระทำโดย ประมาท หรือ ประมาทร้ายแรงตนไม่ต้องรับผิดชอบพระราชบัญญัติฉบับนี้ เพราะพระราชบัญญัติฉบับนี้มาตรา 23 ไม่ได้บัญญัติครอบคลุมถึงการปล่อยหรือละทิ้งหรือกระทำการใดๆให้สัตว์พ้นจากความดูแลของตน โดย ประมาทหรือประมาทเลินเล่อร้ายแรงไว้

ประเด็นปัญหาที่สืบปัญหาเรื่องวิธีการดูแลสัตว์ของกลางที่ถูกยึดในความผิดฐานทารุณกรรมสัตว์ พบว่า มาตรา 25 ได้เพิกถอนอำนาจของเจ้าหน้าที่ให้มีอำนาจยึดหรืออายัดสัตว์ของกลาง ที่ถูกทารุณกรรม เพื่อเป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีเท่านั้นกลับไม่ได้บัญญัติถึงรายละเอียดวิธีในการดูแลรักษาสัตว์ของ กลาง ถือว่าเป็นช่องโหว่ทางกฎหมาย จึงอาจทำให้ในทางปฏิบัติสัตว์ที่ถูกทารุณกรรมบางตัวได้รับบาดเจ็บ หรือ ได้รับบาดเจ็บสาหัสจากการกระทำทารุณกรรมต้องทนทุกข์ทรมานไม่ได้รับการรักษาหรือเยียวยาทาง ร่างกายและจิตใจในระหว่างที่ดำเนินคดี หรือหลังจากที่คดีสิ้นสุดแล้วซึ่งการปล่อยสัตว์ไว้ดังกล่าวโดยไม่มี มาตรการดูแลรักษาย่อมไม่ต่างอะไรกับการทารุณกรรมสัตว์ต่อไปเรื่อยๆเพราะเป็นการงดเว้นการกระทำใดๆที่ ทำให้สัตว์ได้รับความทุกข์ทรมานไม่ว่าทางร่างกายหรือจิตใจได้รับความเจ็บปวด ตามความหมายของคำว่า “ทารุณกรรมสัตว์” ตามมาตรา 3 พระราชบัญญัติฉบับนี้

ประเด็นปัญหาที่ห้าปัญหาการทารุณกรรมสัตว์ในกรณีมีความจำเป็นและป้องกันโดยใช้วิธีฆ่าสัตว์ มาตรา 21(6) วางหลักไว้ว่า การฆ่าสัตว์ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อป้องกันอันตรายแก่ชีวิตหรือร่างกายของ มนุษย์หรือสัตว์อื่นหรือป้องกันความเสียหายที่จะเกิดแก่ทรัพย์สิน การกระทำนั้น ไม่เป็นความผิดฐานทารุณ กรรมสัตว์เมื่อได้พิจารณา มาตรา 21(6) แล้วพบว่า มาตรา 21(6) ใช้คำว่า ฆ่า ซึ่งเป็นกรณีใช้คำในลักษณะ เฉพาะเจาะจง โดยกำหนดว่าผู้กระทำความผิดต้องทารุณกรรมสัตว์โดยใช้วิธีฆ่าสัตว์ให้ถึงแก่ความตายเท่านั้น ผู้กระทำความผิดจึงจะไม่ต้องรับผิดชอบตามมาตรา 21(6) นี้ จึงเกิดปัญหาว่าในกรณีที่ผู้กระทำความผิดกำลังจะถูก สัตว์ทำร้ายผู้กระทำความผิดจึงกระทำการในลักษณะที่ถือว่าเป็นการทารุณกรรมสัตว์ตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อ เอาตัวรอดแต่ไม่ถึงขั้นทำให้สัตว์ถึงแก่ความตายผู้กระทำความผิดต้องรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติ นี้โดยถือว่ากระทำการอันเป็นการทารุณกรรมสัตว์โดยที่ผู้กระทำความผิดไม่สามารถอ้างเหตุป้องกันหรือจำ เป็นได้ ดังนั้นการระบุให้กระทำเฉพาะการฆ่าสัตว์เท่านั้นตามมาตรา 21(6) เป็นการกระทำเกินสมควรแก่เหตุ ส่งผลให้สัตว์ต้องตายฟรีทั้งที่สามารถใช้วิธีอื่นโดยหลีกเลี่ยงการฆ่าได้ปัญหาอีกประการของมาตรา 21(6) ใน กรณีคำว่า ทรัพย์สิน ขาดความชัดเจนว่าต้องเป็นทรัพย์สินชนิดใดราคาเท่าไรส่งผลเสียในทางปฏิบัติคือถ้าเป็น กรณีที่ทรัพย์สินราคาไม่สูงมากแต่ผู้กระทำความผิดได้ฆ่าสัตว์จนถึงแก่ความตายเป็นการกระทำที่ป้องกันเกิน สมควรแก่เหตุ ควรที่ต้องต้องรับผิดชอบ

ประเด็นปัญหาที่ทบทวนในเรื่องบทกำหนดโทษในกรณีทารุณกรรมสัตว์และความผิดเกี่ยวกับการจัดสวัสดิภาพสัตว์ตามพระราชบัญญัตินี้ โทษของการทารุณกรรมสัตว์ตามมาตรา 31 มีโทษเพียงระวางโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปีหรือปรับไม่เกิน 40,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ ทำให้เกิดปัญหาว่าคนไม่เกรงกลัวที่จะกระทำความผิด เนื่องจากการไม่มีการกำหนดโทษแบ่งชั้นความผิดตามความร้ายแรงของการกระทำหรืออาจกล่าวอีกนัยว่าเป็นโทษที่มีลักษณะเบาไป ไม่ได้สัดส่วนการบัญญัติโทษของมาตรา 31 ยังไม่มีผลทำให้คนเกรงกลัว

ในส่วนของการบทลงโทษกรณีความผิดเกี่ยวกับการจัดสวัสดิภาพสัตว์พบว่ามาตรา 32 กำหนดบทลงโทษเพียงปรับไม่เกิน 40,000 บาทและมาตรา 35 กำหนดโทษที่เป็นโทษปรับสถานเดียวให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้ เห็นได้ว่าไม่มีบทลงโทษให้จำคุกมีแค่ให้ปรับไม่เกิน 40,000 บาท ซึ่งการจัดสวัสดิภาพสัตว์ที่ไม่เหมาะสม ย่อมส่งผลให้สัตว์ได้รับความทรมานทั้งทางร่างกายและจิตใจและอาจทำให้สัตว์นั้นถึงแก่ความตายได้ ไม่ต่างอะไรกับการถูกทารุณกรรม การกำหนดให้มีแค่โทษปรับอย่างเดียวจึงยังไม่เหมาะสมเนื่องจากโทษน้อยเกินไปทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวโทษและยังเปิดช่องให้อธิบดีใช้ดุลพินิจในการเปรียบเทียบปรับได้ การใช้ดุลพินิจนั้นอาจนำไปสู่การแสวงหาประโยชน์โดยไม่ชอบได้และปัญหากำหนดค่าใช้จ่ายในการดูแลสัตว์ที่ถูกทารุณกรรมพระราชบัญญัตินี้ไม่มีบทบัญญัติกำหนดให้ผู้กระทำรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการดูแลสัตว์ที่ถูกทารุณกรรมทำให้เจ้าของสัตว์และหน่วยงานที่ดูแลต้องรับผิดชอบแทน

จากการศึกษาค้นคว้าปัญหาทางกฎหมายของพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 ผู้ศึกษาพบว่า มีข้อเสนอแนะคือ

1. ปัญหา นิยามคำว่าสัตว์ ผู้ศึกษาพบว่าข้อเสนอแนะคือควรให้แก้มาตรา 3 เพราะนิยามคำว่าสัตว์นั้นยังไม่ครอบคลุมถึงสัตว์บางชนิด ได้แก่ สัตว์ป่าและสัตว์สงวนจึงทำให้สัตว์เหล่านี้ไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายฉบับนี้ โดยตัดคำว่า “ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด” ออกเนื่องจากยังไม่มีมีการกำหนดนิยามของสัตว์ที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติของรัฐมนตรีทำให้คำว่า “สัตว์ที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ” ขาดความชัดเจนว่า หมายถึงสัตว์ชนิดใดประเภทใดกันแน่ นอกจากนี้ ควรเพิ่มคำว่า ได้แก่ สัตว์ป่า และ สัตว์สงวนของประเทศไทยเข้าไปเพื่อให้นิยามคำว่า “สัตว์” ครอบคลุมไปถึงสัตว์เหล่านี้ด้วย

2. ปัญหา ความผิดทารุณกรรมสัตว์กรณีกระทำไปโดยมีเหตุอันสมควรและประมาท ผู้ศึกษาเห็นว่ามาตรา 20 ควรแก้ไขเพิ่มเติมว่าเหตุอันสมควร หมายถึงกรณีใดบ้าง ให้คำนิยามคำว่าเหตุอันสมควรโดยชัดเจนเพื่อไม่ให้เป็นช่องว่างของกฎหมายที่ผู้กระทำความผิดจะใช้อ้างเพื่อไม่ให้ตนต้องรับผิดชอบ บัญญัติว่า ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอันเป็นการทารุณกรรมสัตว์ โดยไม่มีเหตุอันสมควร และบัญญัติต่อไปว่า “การทารุณกรรมสัตว์โดยไม่มีเหตุอันสมควรคือการที่ผู้ใดกระทำการใดอันเป็นเหตุให้สัตว์ได้รับความทรมานโดยผู้รู้หรือควรรู้ว่าการกระทำเช่นนั้นจะทำให้สัตว์ได้รับความทรมานถือว่าการทารุณกรรมสัตว์เช่นว่านี้ไม่มีเหตุอัน

สมควร และเสนอให้แก้ไขมาตรา 20 ให้เพิ่มคำว่าประมาทเลินเล่อ เข้าไปด้วยเพื่อให้ผู้กระทำความผิดทางกรรมสัตว์โดยประมาทเลินเล่อต้องรับผิดตามมาตรา 20 นี้ด้วยโดยมาตรา 20 บัญญัติเป็นว่า ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออันเป็นการทารุณกรรมสัตว์โดยไม่มีเหตุอันสมควร

3. ปัญหาความผิดจัดสวัสดิภาพสัตว์ในกรณีมีเหตุอันสมควรและประมาทเลินเล่อผู้ศึกษาพบว่า มีข้อเสนอแนะคือควรแก้ไขเพิ่มเติมว่าเหตุอันสมควร หมายถึงกรณีใดบ้าง ให้คํานยามคำว่าเหตุอันสมควรโดยชัดเจนเพื่อไม่ให้เป็นช่องว่างของกฎหมายที่ผู้กระทำความผิดจะใช้อ้างเพื่อไม่ให้ตนต้องรับผิด เช่น บัญญัติว่า ห้ามมิให้เจ้าของสัตว์ ปล่อย หรือละทิ้ง หรือกระทำการใดๆให้สัตว์พ้นจากการดูแลของตน โดยไม่มีเหตุอันสมควร และบัญญัติต่อไปว่า “โดยไม่มีเหตุอันสมควรคือการที่ผู้ใดกระทำการใดอันเป็นเหตุให้สัตว์ได้รับความทุกข์ทรมานโดยผู้ผู้นั้นรู้หรือควรรู้ว่าการกระทำเช่นนั้นจะทำให้สัตว์ได้รับความทรมานทุกข์ทรมานถือว่าไม่มีเหตุอันสมควรและระบุให้ชัดว่าการปล่อย หรือละทิ้ง หรือกระทำการใดๆให้สัตว์พ้นจากการดูแลของตนได้ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่เพื่อให้เจ้าหน้าที่จัดหาบุคคลที่จะรับดูแลต่อไปและเสนอให้แก้ไขมาตรา 23 ให้เพิ่มคำว่าประมาทเลินเล่อ เข้าไปด้วยเพื่อให้ผู้กระทำความผิดละทิ้งโดยประมาทเลินเล่อต้องรับผิดตามมาตรา 23 นี้ด้วยโดยมาตรา 23 บัญญัติเป็นว่า ห้ามมิให้เจ้าของสัตว์ ปล่อย หรือละทิ้ง หรือกระทำการใดๆโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อให้สัตว์พ้นจากการดูแลของตน โดยไม่มีเหตุอันสมควร

4. ปัญหาเรื่องวิธีการดูแลสัตว์ของกลางที่ถูกยึดในความผิดฐานทารุณกรรมสัตว์ผู้ศึกษาพบว่า มีข้อเสนอแนะคือควรแก้ไขเพิ่มเติม เป็นมาตรา 25 บัญญัติไว้ว่า ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ ฉบับนี้ ให้พนักงานเจ้าที่มีอำนาจต่อไปนี้(4) ยึดหรืออายัดสัตว์ หรือซากของสัตว์ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าถูกฆ่าหรือถูกทารุณกรรม รวมทั้งเอกสาร หลักฐานหรือยานพาหนะ เครื่องมืออุปกรณ์หรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อเป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดี และส่งให้อยู่ในความดูแลขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสัตว์เพื่อดูแลรักษาสัตว์นั้นก่อนที่จะมีคำตัดสินว่าจำเลยกระทำความผิดโดยการเพิ่มวิธีดูแลรักษาสัตว์ของกลาง โดยให้ส่งสัตว์ของกลางให้อยู่ในความดูแลขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสัตว์เพื่อดูแลรักษาสัตว์นั้นก่อนที่จะมีคำตัดสินว่าจำเลยผิด

5. ปัญหาการทารุณกรรมสัตว์ในกรณีมีความจำเป็นและป้องกัน โดยใช้วิธีฆ่าสัตว์ผู้ศึกษาพบว่า มีข้อเสนอแนะคือควรตัดคำว่า “ฆ่า”ทิ้งเพราะกรณีจะฆ่าสัตว์เพื่อป้องกันควรใช้เป็นวิธีสุดท้าย และแก้เป็นคำว่า “กระทำการทารุณกรรมต่อสัตว์” ควรเพิ่มคำว่า พอสมควรแก่เหตุ และระบุกรณีที่จะฆ่าสัตว์นั้นควรใช้เป็นวิธีสุดท้ายและกับสัตว์ที่ดุร้ายเท่านั้นส่วนกรณีสัตว์ที่ไม่ดุร้ายให้กระทำการตามสมควรเพื่อบำบัดป้องกันภัยเสียก่อน เช่น จับสัตว์ไว้และตามหาเจ้าของสัตว์เสียก่อนเป็นต้น โดยแก้มาตรา 21(6) เป็น การกระทำทารุณกรรมสัตว์ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อป้องกันอันตรายแก่ชีวิตหรือร่างกายของมนุษย์และสัตว์อื่นหรือป้องกันความเสียหายที่

จะเกิดแก่ทรัพย์สินโดยพอสมควรแก่เหตุ การกระทำนั้นไม่เป็นความผิดฐานทารุณกรรมสัตว์ และในกรณีที่เป็น เพื่อป้องกันสัตว์ชนิดร้ายจะฆ่าสัตว์นั้นเสียโดยชอบก็ได้ ส่วนกรณีสัตว์ชนิดไม่ร้ายให้กระทำโดยสมควรเพื่อบำบัดป้องกันเสียก่อน อาทิเช่นจับสัตว์นั้นไว้และจัดการตามสมควรเพื่อหาเจ้าของ

6.ปัญหาเรื่องบทกำหนดโทษ ในกรณีทารุณกรรมสัตว์และความผิดเกี่ยวกับการจัดการสวัสดิภาพสัตว์ผู้ศึกษาพบว่า มีข้อเสนอแนะคือควรแก้ไขเพิ่มเติมโทษ โดยมีการระบุไว้ในกรณีทำร้ายสัตว์ได้รับโทษระวางโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปีหรือปรับไม่เกิน 50000 บาทหรือ ทั้งจำทั้งปรับ และในกรณี ทำร้ายสัตว์จนได้รับอันตรายสาหัส จำเลยควรได้รับโทษเพิ่มเป็นระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปีหรือปรับไม่เกิน 80000 บาทหรือ ทั้งจำทั้งปรับและในกรณีทำร้ายสัตว์จนถึงแก่ความตายระวางโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปีหรือปรับไม่เกิน 100000 บาทหรือ ทั้งจำทั้งปรับ และเมื่อกระทำความผิดซ้ำควรได้รับโทษที่หนักขึ้นเป็น 2 เท่า และในกรณีทารุณกรรมสัตว์หลายตัวให้ได้รับโทษหนักขึ้นตามจำนวนสัตว์ที่จำเลยได้ทารุณกรรม และควรเพิ่มมาตรการเสริมในการลงโทษเพื่อเป็นการป้องกันมิให้จำเลยกระทำความผิดซ้ำในอนาคตเช่น คุมประพฤติเพื่อลดโอกาสกระทำความผิดซ้ำในอนาคตและสังเกตพฤติกรรมจำเลยว่ามีแนวโน้มที่จะก่ออาชญากรรมต่อมนุษย์หรือสัตว์อื่นหรือไม่ อาจใช้วิธีการประเมินให้คำปรึกษา ให้ใช้แรงงานหรือบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์ร่วมด้วย หรือห้ามเป็นเจ้าของหรือมีสัตว์ไว้ในครอบครอง หรือจำกัดการประกอบอาชีพเกี่ยวกับสัตว์ หรือมีการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสุขภาพจิตเป็นต้น และในส่วนของบทลงโทษกรณีความผิดเกี่ยวกับการจัดสวัสดิภาพสัตว์ ควรแก้ไขเพิ่มเติมโทษ โดยมีการระบุไว้ในกรณีเจ้าของ ปลดปล่อย ละทิ้ง หรือกระทำการใดๆ ให้สัตว์พ้นจากการดูแลของตนได้รับโทษระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปีหรือปรับไม่เกิน 40000 บาทหรือ ทั้งจำทั้งปรับ และให้มีกรณีที่ลงโทษหนักขึ้นตามจำนวนสัตว์ในกรณีทั้งสัตว์หลายตัว ในกรณีที่กระทำความผิดซ้ำให้ได้รับโทษหนักขึ้นเป็น 2 เท่าจากโทษเดิมและควรเพิ่มมาตรการเสริมในการลงโทษเพื่อเป็นการป้องกันมิให้จำเลยกระทำความผิดซ้ำในอนาคตเช่น คุมประพฤติเพื่อลดโอกาสกระทำความผิดซ้ำในอนาคต อาจให้ใช้แรงงานหรือบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์ร่วมด้วย หรือห้ามเป็นเจ้าของหรือมีสัตว์ไว้ในครอบครอง หรือจำกัดการประกอบอาชีพเกี่ยวกับสัตว์ หรือมีการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสุขภาพจิตเป็นต้น และไม่ควรมีมาตรา 35 ที่วางหลักว่า การกำหนดโทษที่เป็นโทษปรับสถานเดียวให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้ เนื่องจากไม่ควรเปิดช่องให้อธิบดีใช้ดุลพินิจเปรียบเทียบปรับได้เพราะการใช้ดุลพินิจอาจนำไปสู่การแสวงหาประโยชน์โดยไม่ชอบได้ และกรณีการกำหนดค่าใช้จ่ายจากการกระทำทารุณกรรมสัตว์และจัดสวัสดิภาพสัตว์ควรแก้มาตรา 31 บัญญัติไว้ว่า ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 20 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปีหรือปรับไม่เกิน 40000 บาทหรือ ทั้งจำทั้งปรับโดยเพิ่มคำว่า โดยให้จำเลยเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายต่างๆตามความเป็นจริงเกี่ยวกับสัตว์ในระหว่างดำเนินคดีจนถึงคดีเสร็จสิ้นแก่บุคคลที่ดูแลและรักษาทางการแพทย์แก่สัตว์ที่ถูกทารุณกรรม

เอกสารอ้างอิง

สุภัทรา เจริญวุฒิ “มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์

(วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต , มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2558)

อัญชลี จัตุรงค์แสง “มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการทารุณกรรมสัตว์จำนวนมาก”(การค้นคว้าอิสระ

นิติศาสตรมหาบัณฑิต , มหาวิทยาลัยศรีปทุม , 2559)

ภาสกรณั ดันติวิวัฒน์ “วิเคราะห์พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิ

ภาพสัตว์ พ.ศ.2557 ศึกษากรณีการกระทำที่ไม่ถือว่าเป็นการทารุณกรรมสัตว์(วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์

มหาบัณฑิต , จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2558)

รัชพงษ์ แวงสง่า “มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ซึ่งกระทำโดยกลุ่มบุคคลหรือนิติ

บุคคล , มหาวิทยาลัยศรีปทุม , 2559)

กัญจนา ศิลปอาชา “แนวทางกฎหมายไทยต่อปัญหาการทารุณกรรมสัตว์”(เอกสารวิชาการหลักสูตรผู้บริหาร

กระบวนการยุติธรรมระดับสูง , 2557)